

Sygn. akt VIII U 539/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Igor Ekert

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy K. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek odwołania K. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 15 lutego 2016 r. **nr** (...)

z dnia 31 marca 2016 r. **nr** (...)

1. oddala odwołanie;

2. przyznaje pełnomocnikowi z urzędu radcy prawnemu M. M. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu oraz kwotę 82,80 zł (osiemdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt groszy) tytułem podatku VAT, z sum budżetowych.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 539/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 lutego 2016 roku organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu K. D. (D.) prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że ubezpieczony nie spełnił kumulatywnie przesłanek zawartych:

- w art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tj. Dz.U. z 2015 roku, poz. 965 ze zm.), gdyż po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,

w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 niniejszej ustawy, nadto nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych wynoszącego 15 lat,

- w art.4 w związku z art.11 i art.49 w/w ustawy, gdyż ubezpieczony nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy górniczej w rozumieniu art.50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a jedynie 12 lat, 7 miesięcy i 20 dni.

Decyzją z dnia 31 marca 2016 roku organ rentowy ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej z przyczyn podanych w decyzji z dnia 15 lutego 2016 roku. Organ rentowy wskazał, iż do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego w K. Zakładach (...) od dnia 21 września 1988 roku do dnia 6 lutego 1993 roku, ponieważ w zaświadczeniu o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 21 stycznia 2015 roku brak jest określonego charakteru pracy według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, a ponadto brak jest powołania się na stosowne przepisy – zarządzenie ministra, zgodnie z przynależnością resortową zakładu. Wreszcie, dokument ten został wystawiony przez przechowawcę, a zatem nie stanowi środka dowodowego w sprawie z uwagi na brak podstaw do wystawiania zaświadczeń o pracy w szczególnych warunkach przez archiwa lub instytucje przechowujące dokumenty nieistniejących zakładów.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji sprecyzowanym na rozprawie w dniu 9 czerwca 2016 roku domagał się ich zmiany przez przyznanie prawa do emerytury pomostowej od dnia 1 stycznia 2016 roku, po uprzednim zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych nieuwzględnionego przez organ rentowy zatrudnienia w K. Zakładach (...), kiedy to pracował jako maszynista maszyny papierniczej.

Pełnomocnik ubezpieczonego będący radcą prawnym złożył wniosek o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz oświadczył, iż ubezpieczony nie uiścił kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w decyzjach zaskarżonych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. D. urodzony dnia (...), w dniu 15 stycznia 2016 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzje zaskarżone, omówione na wstępie.

Organ rentowy uznał ubezpieczonemu okres składkowy i nieskładkowy ustalony na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS w wymiarze 39 lat, 4 miesięcy i 20 dni, a także okres pracy w warunkach szczególnych – okres pracy górniczej w rozumieniu art.50c ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wymiarze 12 lat, 7 miesięcy i 20 dni, a mianowicie następujące okresy zatrudnienia ubezpieczonego:

- od dnia 8 stycznia 1975 roku do dnia 2 kwietnia 1982 roku, od dnia 29 lipca 1982 roku do dnia 31 sierpnia 1987 roku w KWK (...) na stanowiskach elektromontera maszyn i urządzeń pod ziemią, górnika pod ziemią i cieśli pod ziemią,

- od dnia 25 września 1987 roku do dnia 11 stycznia 1988 roku oraz od dnia 13 stycznia 1988 roku do dnia 16 stycznia 1988 roku w KWK (...) na stanowisku cieśli górniczego pod ziemią.

Ubezpieczony był ostatnio zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Urzędzie Miejskim w K. i zatrudnienie to ustało w dniu 6 grudnia 2013 roku.

Ubezpieczony w okresie spornym od dnia 21 września 1988 roku do dnia 6 lutego 1993 roku był zatrudniony K. Zakładach (...) w K. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pomocnika maszynisty i maszynisty. Ubezpieczony faktycznie na stanowisku pomocnika maszynisty pomagał przy obsłudze maszyny papierniczej, a następnie jako

maszynista – maszynę tę obsługiwał. Maszyna taka miała długość około 80 metrów i przetwarzała masę celulozową na papier.

Stan faktyczny został ustalony w niezbędnym zakresie do rozpoznania żądania o prawo do emerytury pomostowej.

/dowód z: akt ZUS i akt osobowych ubezpieczonego, zeznań świadków H. K. i Z. Z., zeznań ubezpieczonego/.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. D. nie zasługuje na uwzględnienie.

Ubezpieczony domaga się przyznania prawa do świadczenia na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tj. Dz.U. z 2015 roku, poz. 965 ze zm.)

Zgodnie z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej [...] przysługuje pracownikowi, który spełnia **łącznie** następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) **przed dniem 1 stycznia 1999 r.** wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) **po dniu 31 grudnia 2008 r.** wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Należy podkreślić, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących. Instytucja wcześniejszej emerytury podlega ścisłej wykładni. Przesłanki nabycia prawa do emerytury na podstawie przepisów o emeryturach pomostowych muszą być spełnione łącznie, co oznacza, że brak choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych – wyroki Sądów Apelacyjnych: w B. z dnia 11 września 2012 roku, w sprawie III AUa 440/12, opublikowany w LEX Nr 1220435 oraz we W. z dnia 26 kwietnia 2012 roku, w sprawie III AUa 252/12, opublikowany w LEX Nr 1164689.

Z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, że jednym z warunków do przyznania emerytury pomostowej jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 roku, jak i po dniu 31 grudnia 2008 roku. Przed dniem 1 stycznia 1999 roku może to być zarówno praca wymieniona w nowych wykazach prac (prace w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych), jak i prace wymienione w załącznikach A lub B do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Natomiast po dniu 31 grudnia 2008 roku muszą to być prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wymienione wyłącznie w nowych wykazach (praca w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika jednoznacznie i jest okolicznością bezsporną w sprawie, bo przyznaną przez ubezpieczonego na rozprawie w dniu 9 czerwca 2016 roku, iż ubezpieczony po dniu 31 grudnia

2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wymienionej w nowych wykazach stanowiących załącznik do ustawy o emeryturach pomostowych (praca w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych). A skoro tak, to nie spełnia on wszystkich koniecznych przesłanek prawa do emerytury pomostowej z powołanego powyżej uregulowania prawnego.

Zgodnie z art.11 w związku z art.4 w/w ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi wykonującemu prace górnicze, o których mowa w art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1, 4-7, jeżeli:

- 1)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma okres pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do dochodzonego świadczenia na podstawie tego uregulowania prawnego, gdyż nie udowodnił 15 lat pracy górniczej o jakiej mowa w art.50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a jedynie 12 lat, 7 miesięcy i 20 dni, co również jest okolicznością bezsporną w sprawie, przyznaną przez ubezpieczonego, a także nie posiada po dniu 31 grudnia 2008 roku pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Należy zwrócić uwagę, że na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje także osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, o ile osoba ta:

2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3. **w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, co oznacza, że osoba ta:**

- urodziła się po dniu 31 grudnia 1948 roku,
- ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
- osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
- ma okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
- przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywała prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.),
- nastąpiło z nią rozwiązanie umowy o pracę.

Sąd Najwyższy wyjaśnił, że warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu tej ustawy lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 2009 roku. Natomiast osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art.

3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych) – wyrok z dnia 13 marca 2012 roku, w sprawie II UK 164/11, opublikowany w OSNP z 2013 roku, Nr 5-6, poz. 62.

Ubezpieczony nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, w rozumieniu przepisów tej ustawy (art. 3 ust. 1 i 3) zważywszy, że do takiej pracy brak jest podstaw do zaliczenia okresów pracy górniczej w wymiarze 12 lat, 7 miesięcy i 20 dni, gdyż praca górnicza nie została wymieniona w wykazach pracy w warunkach szczególnych i o szczególnym charakterze stanowiących załączniki Nr 1 i 2 do w/w ustawy (gdzie wymieniono tylko „ prace bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla ”). Nadto brak jest podstaw do zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych spornego okresu zatrudnienia ubezpieczonego w K. Zakładach (...) w K. na stanowisku pomocnika maszynisty i maszynisty maszyny papierniczej, ponieważ również ta praca nie została wyszczególniona w wykazach prac w warunkach szczególnych i o szczególnym charakterze o jakich mowa powyżej.

Skoro ubezpieczony nie spełnił niezbędnych przesłanek prawa do emerytury pomostowej na podstawie cytowanych powyżej norm prawnych, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w pkt 1 wyroku odwołanie oddalił jako bezzasadne.

W pkt 2 wyroku Sąd na podstawie §4 w związku z §15 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2015 roku, poz.1805) obowiązującego od dnia 1 stycznia 2016 roku, przyznał pełnomocnikowi z urzędu radcy prawnemu M. M. kwotę 360 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu oraz kwotę 82,80 zł tytułem podatku VAT, z sum budżetowych.

(-) SSO Grzegorz Tyrka